

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha ; Tirupati
***

F.No. RSVT/Admin/SVKendra/2017

Date: 5.9.2017

Office Order

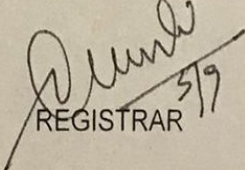
Sub:-R.S. Vidyapeetha, Tirupati –Establishment of Samskrita Vikasa Kendram in the Vidyapeetha – Nomination of Coordinator – Orders – Issued.

Ref:- Orders of the Vice Chancellor dated 5.9.2017.
***

The Vice Chancellor is pleased to nominate Prof. Prahlad R. Joshi as Coordinator of the Samskrita Vikasa Kendram, Tirupati to run the same in the Vidyapeetha campus.

He is requested to monitor the functioning of the above Kendra and arrange to furnish the monthly report to the undersigned.

The assignment is without detrimental to his normal duties and on honorary basis.

REGISTRAR
5/9

To
Prof.Prahlad R. Joshi
Department of Education
R. S. Vidyapeetha
Tirupati

Copy to:-

1. Dean, Academic Affairs for information and necessary action.
2. PFs of the officers concerned
3. PS to VC/FO/Reg.
4. DR/FO
5. File

राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपति:

(मानितविश्वविद्यालयः)

राष्ट्रीयमूल्याङ्कनप्रत्यायनपरिषदा चतुरङ्कमापन्यां ३.७१ सञ्चितश्रेण्यङ्कमध्यमानेन

“ए” श्रेण्या प्रत्यायितं (द्वितीयचक्रम)

संस्कृतविकासकेन्द्रम्

वार्षिकप्रतिवेदनम्

2017-18

अध्यक्षः

आचार्य वि.मुरलीधरशर्मा

संयोजकः

आचार्य प्रह्लाद रा.जोशी

सदस्याः

संस्कृतविकासकेन्द्रम्

एकस्य विश्वविद्यालयस्य उत्तरदायित्वं केवलं शास्त्राणां संरक्षणम् इति अस्माभिः चिन्त्यते किन्तु तन्न । न केवलं शास्त्राणां संरक्षणमेव अपि तु सामाजिक उत्तरदायित्वमपि भवति। न केवलं शास्त्राणां रक्षणं संस्कृतभाषायाः प्रसारप्रचारः अपि कुर्यात्। अतः तादृशं किञ्चित्

केन्द्रम् आवश्यकं यत्र भारतीयसंस्कृतिसम्बद्धान् विचारान् पाठयितुं व्यवस्था स्यात्, देशभक्तानां जीवनचरित्राणि श्रोतुम् अवसरः च स्यात्, यत्र च अनौपचारिकं शिक्षणं स्यात् यत्र च परीक्षायाः गृहपाठस्य वा भारः बालानां मनसि भयं न जनयेत्, यत्र च बालाः मातुः उत्सङ्ग इव उत्साहेन हसन्तः क्रीडन्तः एव अस्माकं संस्कृतिसम्बद्धान् विचारान् जानीयुः इत्येतस्याः कल्पनायाः मूर्तः आकारः एव “संस्कृतविकासकेन्द्रम्” ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठस्य कुलपतिः आचार्य वि.मुरलीधरशर्मवर्यः संस्कृतविकासकेन्द्रस्य समुद्घाटनम् अकरोत् । एतस्मात् केन्द्रात् नागरेभ्यः

बालेभ्यः सर्वेभ्यः संस्कृतभाषायाः एवम् अस्माकं संस्कृतिसम्बद्धान् विचारान् पाठयन्ति ।

संस्कृतविकासकेन्द्रस्य मुख्योद्देश्यानि एवं सन्ति-

- बालकेन्द्राणामयोजनम्।
- सम्भाषणशिविराणामयोजनम्।
- गीताजयन्त्यादिपर्वणां निर्वहणम्।

- नुतनतया प्रविष्टानां भाषादक्षतायाः विकासः।
- अनुवर्तिकक्ष्यायाः निर्वहणम्।
- विशेषोपन्यासाः।

अभिमन्युबालकेन्द्रम्

अद्यतनाः बालाः विद्यालयेषु यद्यपि भाषाः पठन्ति, तथापि भाषासम्बद्धान् सांस्कृतिकान् विषयान्, देशभक्तानां जीवचरित्राणि वा ज्ञातुम् अवसरं न प्राप्नुवन्ति। यतः विद्यालयस्य पाठ्यांशाः एव अधिकाः भवन्ति। अद्यतने विद्यालयशिक्षणे गृहपाठलेखनस्य अनुचितम् अतिप्राधान्यम् आगतमस्ति। एतावद्गृहपाठलेखनं बालानां सर्जनशीलतां सङ्कुचिता करोति, मनोविकासं निवारयति च। अत एव अद्यतनाः बालाः गृहपाठ-लेखनरहितानि विरामदिनानि सर्वदा निरीक्षमाणाः भवन्ति।

अतः तादृशं किञ्चित् केन्द्रम् आवश्यकं यत्र भारतीयसंस्कृतिसम्बद्धान् विचारान् पाठयितुं व्यवस्था स्यात्, देशभक्तानां जीवनचरित्राणि श्रोतुम् अवसरः च स्यात्, यत्र च अनौपचारिकं शिक्षणं स्यात् यत्र च परीक्षायाः गृहपाठस्य वा भारः बालानां मनसि भयं न जनयेत्, यत्र च बालाः मातुः उत्सङ्ग इव उत्साहेन हसन्तः क्रीडन्तः एव अस्माकं संस्कृतिसम्बद्धान् विचारान् जानीयुः इत्येतस्याः कल्पनायाः मूर्तः आकारः एव “बालकेन्द्रं” नाम।

संस्कृतस्य जनप्रियतासम्पादने सम्भाषणशिविरम् इव अपरम् अत्यन्तं प्रभावि साधनं भवितुम् अर्हति बालकेन्द्रम्। यतः भारतीयसंस्कृतिसम्बद्धेषु विचारेषु बहवः संस्कृतस्तोत्ररूपेण सन्ति। तेषां पाठनेन बालाः सहजतया संस्कृतिविषये आसक्ताः भवन्ति। प्रथमे वयसि बालानां ग्रहणशक्तिः अधिका। अतः ते अल्पेन एव प्रयत्नेन बहून् अंशान् ग्रहीतुं शक्नुवन्ति। अन्यच्च संस्कृतशब्दाः मातृभाषायामपि भवन्ति इत्यतः संस्कृतभाषा तेषां कष्टाय न भवति। एतेन कारणेन तेषाम् उच्चारणमपि शुद्धं भवति। बालकेन्द्रे ये संस्कृतं जानन्ति ते बालकाः सहजतया स्वगृहे अपि संस्कृतभाषायाः प्रयोगं कुर्वन्ति एव। एवं **संस्कृतप्रचारार्थम् एकम् उत्तमं साधनं संस्कृतबालकेन्द्रम्।**

अद्यतने आधुनिकयुगे संस्कृतिः क्षीयमाणा वर्तते। तस्याः पुनरुज्जीवनाय समर्थाः अद्यतनाः बालाः एव। अद्यतनबालाः एव भारतस्य निर्माताः इति मन्वानाः विद्यापीठस्य कुलपतिः **आचार्यः वि.मुरलीधरशर्मवर्यः** बालकेन्द्रणामारम्भम् अकरोत्। बालेभ्यः जीवनस्य मुल्यं, भारतस्य संस्कृतेः विषये परिकल्पनाय एनं सङ्कल्पम् अकुर्वन्। 2017 शैक्षिकवर्षारम्भे विद्यापीठे एवं तिरुपतौ **17 बालकेन्द्राणाम्** आरम्भम् कुलपतेः मार्गदर्शनेन अभूत्। **विद्यापीठस्य अभिमन्युबालकेन्द्रे (100) शताधिकच्छात्राः** आसन् इति आनन्दकरः विषयः। एतेभ्यः प्रतिशनिभानुवासरं सायं 5.30 वादनतः 7.00 वादनपर्यन्तं कक्ष्याः भवन्ति। कक्ष्यायां श्लोकान्-गीतानि-नृत्यम्-वासरतीथिनां नामानि, संवत्सराणां, ऋतुनां नामानि, सामान्यसंस्कृतसम्भाषणम् एवं कथाः चित्रमाध्यमेन पाठ्यते।

अस्मिन् **अभिमन्युबालकेन्द्रे 547 छात्राः** आसन् इति आनन्दकरः विषयः। विभिन्नानां जातीनां जनाः अत्र पठन्ति। भाषाध्ययनसमये जातिभेदः न भवति। एवमेव विभिन्नेषु विद्यालयेषु बालकेन्द्राणि विद्यापीठपक्षतः प्राचालयन्।

तेषां विद्यालयानां नामानि -

1. भुवनेश्वरिविद्यानिकेतनविद्यालयः, तिरुचानुरु। [2]
2. श्रीविद्या बण्डर किडस् विद्यालयः, तिरुपतिः। [4]
3. कुमारविद्यालयः, तिरुपतिः। [2]
4. ओयासिस् विद्यालयः, तिरुपतिः। [2]
5. सान्दीपनिविद्यालयः, तिरुपतिः। [2]
6. भक्तिवेदान्तविद्यालयः, तिरुपतिः। [2]
7. Cambridge विद्यालयः, तिरुपतिः। [1]
8. राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः। [2]

छात्राः संस्कृतगीतं गायन्तः नृत्यन्तः सन्ति अभिमन्युबालकेन्द्रस्य छात्राः

संस्कृतसम्भाषणशिविरम्

या कापि भाषा दशसु दिनेषु पाठयितुम् एवं भाषितुं न शक्यते । किन्तु संस्कृतभाषा तादृशी सरला अस्ति तां भाषां दशसु दिनेषु भाषितुं शक्यते । तदर्थम् एव संस्कृतसम्भाषणशिविरम् चाल्यते । एतस्य पाठ्यक्रमः तथा निर्मितः यथा वयं सरलया रीत्या दशसु दिनेषु भाषितुं शक्नुमः । संस्कृतस्य जनप्रियतासम्पादने सम्भाषणशिविरम् अपरम् अत्यन्तं प्रभावि साधनम् । एतद् सर्वं मनसि निधाय विद्यपीठस्य कुलपतिः **आचार्यः वि.मुरलीधरशर्मवर्यः** संस्कृतसम्भाषणशिविरस्य आरम्भम् अकरोत् ।

आचार्य वि.मुरलीधरशर्मवर्यस्य सङ्कल्पानुसारं विद्यापीठे प्रतिमासं संस्कृतसम्भाषणशिविरं चालितम्। एतावता विद्यापीठे सामाजिकानां पञ्च(5) शिविराणि चालितानि। तेषु शिविरेषु 328 जनाः भागगृहणं कृतवन्तः।

• चालितसंस्कृतसम्भाषणशिविराणां संख्या – 109

• छात्राणां संख्या – 2635

• चालितसंस्कृतसम्भाषणशिविराणां स्थानानि –

1. भारतीय प्रौद्योगिकी संस्था तिरुपति: (IIT)।
2. भारतीयविज्ञानशिक्षानुसंधानसंस्था तिरुपति: (IISER)।
3. श्री वेंङ्कटेश्वर आयुर्वेदकलाशाला तिरुपति:।
4. बालमन्दिरं तिरुपति: ।
5. श्रीविद्या वण्डरकिड्सविद्यालय: तिरुपति:।
6. श्री वेंङ्कटेश्वर प्राच्यकलाशाला तिरुपति:।
7. श्री वेंङ्कटेश्वर प्राच्यपाठशाला तिरुपति:।
8. श्री पं.ज.ने.मु.उ.पाठशाला तिरुपति:।
9. श्री वेंङ्कटेश्वर उच्चविद्यालय: तिरुपति:।
10. केन्द्रियविद्यालय: तिरुपति:।
11. भारतीयविद्याभवनम्, तिरुपति:।
12. भुवनेश्वरीविद्यालय: तिरुचानूरुनगरम्।
13. वेङ्कटेश्वरविद्यालय: तिरुपति:।
14. कुमारविद्यालय: तिरुपति:।
15. अन्नमय्यविद्यालय: तिरुपति:।

एतेषु स्थानेषु संस्कृतसम्भाषणशिविराणि चालितानि।

शिविरस्य उद्धटनावसरे कुलपतेः भाषणम्

सम्भाषणशिविरे सामाजिकाः

विशिष्टसम्भाषणशिविरस्य शिक्षार्थिनः

नागरैः सह संवादः

गीताजयन्त्यादिपर्वाणि

एकस्य विश्वविद्यालयस्य उत्तरदायित्वं न केवलं शास्त्राणां रक्षणम् एव न, अपि तु समाजस्य उत्तरदायित्वमपि भवति। एतत् सर्वं मनसि निधाय अस्माकं विद्यापीठस्य कुलपतिः आचार्य वि.मुरलीधरशर्ममहोदयः समाजाय कार्यद्वयस्य आरम्भम् अकरोत् । समाजिकानां कृते योगशिक्षणम् एवमेव संस्कृतभाषाशिक्षणम्, भारतीयसंस्कृति-मानवीयमुल्यानां शिक्षणस्य आरम्भम् अकुर्वन् ।

विद्यापीठे 17/12/2017 दिनाङ्के भगवद्गीताजयन्तीम् उपलक्ष्य भगवद्गीताजयन्त्युत्सवस्य आरम्भं कृतवन्तः। अत्र अष्टादशेभ्यः विद्यालयेभ्यः भगवद्गीतायाः एकैकम् अध्यायं स्पर्धाय दत्तवन्तः। तेषु अध्यायेषु श्लोकानां कण्ठेस्थीकरणस्पर्धाः आयोजिताः। स्पर्धायाम् अष्टादशविद्यालयच्छात्राः भागग्रहणं कृतवन्तः। सम्पूर्णायां स्पर्धायां 519 छात्राः आसन्। तेषु 65 छात्राः पुरस्कारं प्राप्तवन्तः।

1. Cambridge School.
2. Bhuvaneshwari School
3. Wander Kids
4. Bhartiya Vidya bhavan's.
5. S.G.S.High School,
6. S.P. Girls High School,
7. S.V.Oriental High School,
8. Bhaktivedanta swami mission School,

9. Sandeepani Vidyalaya,
10. K.V 1st Shift and 2nd Shift,
11. S.V. High School,
12. Oasis E.M.School,
13. Little Angels School,
14. R.S.V.P. Tirupati,
15. SPJNM High School,
16. Gitam School,
17. Kumar School
18. S.V. Children School

एतेभ्यः विद्यालयेभ्यः छात्राः समागताः। स्पर्धायाः निर्णायकत्वेन प्रतिष्ठितः न्यायाधीशः शिवप्रसादमहोदयः, श्रीलङ्कादेशतः आचार्य इन्दानन्द महोदयः, एवं ति.ति.दे तिरुपति अधिकारि शेषशैलेन्द्रमहोदयः, समाजसेवकः उदयकुमारः, शेखररेड्डी, चारुकेशः, श्रीलक्ष्मीः, वेङ्कटचारि, गीतावधानि आचार्य सच्चिदानन्दः, लक्ष्मीनारायणः, समीरदीपुलवसुप्रदासुब्रमण्यपारमितापण्डाशिवशङ्करहोतादयाः प्रमुखाः आसन् ।

समारोपकार्यक्रमे भगवद्गीतावधानम् इति विशेषकार्यक्रमः समायोजितः। तत्र अष्टावधाननिरूपेण विद्यापीठस्य प्राक् शास्त्रिच्छात्रः श्री उमामहेश्वररावः अकार्षीत्। एषः सम्पूर्णभगवद्गीतां कण्ठस्थीम् अकार्षीत् । अष्टावधाने अष्टौ पृच्छकाः आसन्। लक्ष्मीनारायणः, वेङ्कटाचारि, शिवशङ्करहोता, शेखररेड्डी, समीरसाहा, दीपुलरायः, गोवर्धनरेड्डी इत्यादयः आसन्।

संस्कृतविकासकेन्द्रस्य सदस्याः एतस्य कार्यक्रमस्य चालनं कृतवन्तः।
एतस्य समारोपसमारम्भे गौरवातिथिरूपेण श्री.नी.मुक्तेश्वररावमहोदयः, अतिथिरूपेण श्री
सञ्जीवकुमारमहोदयः समागतवन्तः । अध्यक्षः विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्य
वि.मुरलीधरशर्ममहोदयः।

कार्यक्रमेऽस्मिन् अतिथिरूपेण न्यायाधीशः के.शिवप्रवसादमहोदयः, ति.ति.दे
अधिकारि शेषशैलेन्द्रमहोदयः, दक्षिणामूर्तिमहोदयः प्रभृतयः आसन्। प्रत्येकं
विद्यालयस्य प्राध्यापकाः, शिक्षकाः समागतवन्तः। पितरः, पोषकाः, नागरिकाः,
विद्यापीठच्छात्राः अपि आसन्।

भगवद्गीतास्पर्धायां छात्रा

गीताजयन्त्यां बालाः

संस्कृतविकासकेन्द्रस्य प्रभावः

- प्रथमवारं विद्यापीठस्य समाजस्य मध्ये सम्बन्धः वर्धितः।
- समाजे संस्कृतभाषायाः विषये आसक्तिः जागरिता ।
- समाजात् अत्यधिकतया बालाः संस्कृतं पठितुं विकासकेन्द्रम् आगच्छन् ।
- गीताजयन्त्यादि कार्यक्रमाणां विषये विभिन्न विद्यालयेषु आसक्तिः जागरिता ।
- तिरुपतिस्थ IIT संस्थायां प्रथमवारं सम्भाषणशिविरस्य आरम्भः अभवत् ।

- तिरुपतिस्थ IIT संस्थायां संस्कृतपाठ्यक्रमस्य आरम्भः अभवत् ।
- विकासकेन्द्रस्य कारणेन तिरुपतिनगरे 3 संस्कृतगृहाणां (Sanskrit speaking homes) निर्माणम् अभवत् ।
- एकस्मिन्नेव वर्षे 500 अधिकाः छात्राः संस्कृतं पठितुं विद्यापीठम् आगच्छन् ।
- प्राक्-शास्त्रि इत्यादिषु तिरुपतिस्थ (Local) छात्राणाम् आगमनम् ।

संस्कृतविकासकेन्द्रस्य कार्याणां विवरणम्

आगस्तमासे कृतानां कार्याणां विवरणम् :-

1. संस्कृतसप्ताहमुपलक्ष्य सम्पूर्णातिरुपतिनगरे पञ्चाशतः(50) शिविराणाम् आयोजनम् अकुर्वन्।

- केन्द्रियविद्यालयः, तिरुपतिः(15)
- श्री. पं.ज.ने.यु. उ. पाठशाला तिरुपतिः(4)
- श्री वेंङ्कटेश्वर प्राच्यकलाशाला तिरुपतिः(3)
- श्री वेंङ्कटेश्वर प्राच्यशाला,तिरुपतिः(4)
- श्री वेंङ्कटेश्वर विद्यालयः तिरुपतिः(11)
- राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः(15)

सम्भाषनशिविरे प्रविष्टच्छात्राणां संख्या 1270

2. विभिन्नविद्यालयेषु स्पर्धाः आयोजिताः। तत्र 628 भग्नहणं कृतवन्तः।

विजयेतृणां संख्या 104 ।

- कथाकथनस्पर्धा।
- गीतगानस्पर्धा।

- श्लोककण्ठपाठस्पर्धा।
- वेङ्कटेश्वरस्तोत्रकण्ठपाठस्पर्धा।
- भाषणस्पर्धाः।

3. संस्कृतसम्बद्धपुस्तकानां विक्रयणम् अकुर्वन्

स्पेटम्बरमासस्य:-

१. मासे अस्मिन् अष्टौ स्थानेषु बालकेन्द्राणि आरब्धानि। तत्र संस्कृतस्य पाठः आरब्धः। विद्यापीठच्छात्राणां विशेषकक्ष्याणां आरम्भः कृतः। अत्र प्राकशास्त्री, शास्त्रीच्छात्राणां प्रातः एवं सायं 6.30 वादनतः 7.30 वादनपर्यन्तं विशेषपाठाः भवन्ति। धातुकण्ठपाठः, शब्दकण्ठपाठः, पाठ्यक्रमस्य विषयाणां पाठनं प्रचलति।

२. विद्यापीठे समाजिकानाम् एकं संस्कृतसम्भाषणशिविरम् अभूत्। शिविरे अस्मिन् 53 छात्राः आसन्।

अक्टोबरमासस्य:-

- द्वित्रविद्यालयेषु बालकेन्द्राणाम् आरम्भः।
- भगवद्गीताजयन्तीमुपलक्ष्य भगवद्गीतावर्गः आयोजितः। अस्मिन् वर्गे बालाः एवं जेष्ठाः अपि आसन् इति विशेषः। भगवद्गीतायाः(15)

पञ्चदशाध्यायस्य पाठः आसीत्। कार्यक्रमस्य उद्घाटनं भगवद्गीतावधानि
आचार्याः सच्चिदानन्दमुर्तिवर्याः अकार्षुः।

- संस्कृतच्छात्राणां संस्कृतेतरच्छात्राणां सरला इति परीक्षा चालनीया इति
निश्चीय विभिन्नविद्यालयेषु एतस्याः प्रचारं कृत्वा छात्राणां प्रवेशं
अकार्षुः। छात्रसंख्या 70 आसीत्।

•

नवम्बरमास्यः-

- विद्यालयेषु सरलापरीक्षायाः पाठनस्य आरम्भम् अकुर्वन्।
- भगवद्गीताजयन्तीमुपलक्ष्य विद्यालयेषु
भगवद्गीताश्लोककण्ठेस्थीकरणस्पर्धा आयोजिता। तत्र नवविद्यालयेषु
नवम अध्यायं दत्वा स्पर्धा समायोजि।
- विद्यापीठच्छात्राणाम् अपि भगवद्गीतायाः (17) सप्तदशोऽध्यायस्य स्पर्धा
समायोजि।
- अभिमन्युबालकेन्द्रे संस्कृतस्य पाठः।
- बालकेन्द्रस्य अध्यापिकानां विशेषः वर्गः समायोजि। अत्र
अध्यापिकाणां कृते, कथं पाठयेत्? कथं कक्ष्या नियन्त्रयेत्, इत्यादिविषये
प्रशिक्षणं अभुत्।

दिसम्बरमास्यः-

- शिक्षाशास्त्रिच्छात्राणां प्रशिक्षवर्गः अचालयत्।
- विद्यालयेषु भगवद्गीताजयन्त्याः आचरणम् अकार्षुः। वण्डरकिड्स विद्यालये विद्यापीठस्य कुलसचिवः सि.एच.पि.सत्यनारायणावर्याः कार्यक्रमस्य आरम्भं कृतवन्तः।
- विद्यापीठे भदवद्गीताजयन्तीसमारोपकार्यक्रमं कृत्वा छात्रेभ्यः प्रमाणपत्राणां वितरणम् अकुर्वन्।कार्यक्रमे विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्याः वि.मुरलीधरशर्मवर्याः असन्।

अभिमन्युबालकेन्द्रस्य छात्राः भाषाक्रीडायां निमग्नाः सन्ति

जनवरीमासस्य:-

- मासारम्भे जोतिषशास्त्रध्येतृणां समाजिकाणाम् एकं संस्कृतसम्भाषणशिविरं समायोजि। एतेभ्यः प्रातः 5.30 तः 7.30 वादनपर्यन्तं कक्ष्या अभुत्। एते छात्राः विद्यापीठे दूरस्थविद्याम् अध्ययनं कुर्वन्ति। छात्रसंख्याः 24 आसीत्।
- विद्यापीठे विद्यमाने आधुनिकवृत्तिविकासकेन्द्रे एकं सम्भाषणशिविरं समायोजि। अत्र विभिन्न उद्योगिनः संस्कृताध्यायनार्थं समागताः। एतेभ्यः एकमासात्मकः वर्गः आसीत्। (28) अष्टाविंशतिः छात्राः आसन्। अस्य वर्गस्य समायोजकः आचार्यः रमेशबाबुवर्याः आसन्।

फेब्रवरिमासः-

- अस्मिन् मासे विद्यापीठे समाजिकानां पुनः एकमासात्मककालस्य संस्कृतसम्भाषणवर्गस्य आरम्भम् अकार्षुः। अस्मिन् वर्गे अभियन्तारः गृहिण्यः बालाः जेष्ठः तदितराः आसन्। अत्र 36 छात्राः आसन्। सायं 5.30 वादनतः 7.30 वादनपर्यन्तम् अभुत्।
- आयुर्वेदिककच्छात्रेभ्यः एकं सम्भाषणशिविरं समायोजि। अत्र 25 छात्राः आसन्।
- सरला परीक्षाम् अचालयन् विद्यापीठे। 70 छात्राः सरलापरीक्षाम् अलिखन्।

सम्भाषणशिविरस्य चित्रम्

अभिमन्युबालकेन्द्रस्य वार्षिकोत्सवः

बालाः बालकेन्द्रे भाषाक्रीडां क्रीडन्तः सन्ति

मार्चमासस्यः-

- प्राकशास्त्री छात्राणां कृते परीक्षमुपलक्ष्य विशेषकक्ष्याः समायोजि।
- अष्टादशबालकेन्द्राणां समारोपकार्यक्रमः विद्यापीठे समाभुत्। अत्र सर्वस्मात् बालकेन्द्रात् छात्राः समागच्छन्। सर्वेऽपि संस्कृतकार्यक्रममकुर्वन्। नाटकानि, नृत्यानि प्रदर्शितवन्तः।

अस्मिन् कार्यक्रमे दिनेशकामतमहोदयः, चान्दकिरणसलुजामहोदयः, मुक्तेश्वररावमहोदयः, अचार्याः मुरलीधरशर्मवर्याः समुपस्थिताः आसन्। कुलपतयः छात्राणां कृते एकं पुस्तकं विलिख्य छात्रेभ्यः तत् पुस्तकम् अदतुः।

एवं प्रकारेण संस्कृतविकाशकेन्द्रस्य कार्यानि आसन्। एतानि सर्वाणि कार्याणि विकाशकेन्द्रसदस्याः एवम् अन्ये कार्यकर्तारः अपुर्वन्। वर्षेऽस्मिन् 109 सम्भाषणशिविराणि, 17 बालकेन्द्राणि, गीताजयन्ती, प्रशिक्षणवर्गम् अचालयन्। विद्यापीठच्छात्रेभ्यः विशेषकक्षाः अपि अचालयन्।

विविधवार्तापत्रिकासु संस्कृतविकासकेन्द्रस्य वार्ताः

సంస్కృతంతో సంస్కారం అలవడుతుంది

రాయ్చిల్ విద్యాపీఠం లజ్జెన్దర్ ఆచార్య సిపావీ.పి. సత్యనారాయణ

విశాలాపట - లబంధ విస్మయం : సంస్కృతభాషను నేర్చుకోవడం ద్వారా విద్యార్థులకు సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలు, ఉన్నతమైన సంస్కారం, నైతిక విలువలు అలవడుతుంది రాష్ట్రీయ విద్యాపీఠం లజ్జెన్దర్ ఆచార్య సిపావీ.పి. సత్యనారాయణ పేర్కొన్నారు. స్థానిక రాష్ట్రీయ విద్యాపీఠంలో బాలకేంద్రం ఆధ్వర్యంలో విద్యార్థులకు, పిల్లలకు, పదవిద్యుత్ సంబంధం లేకుండా ఆసక్తి ఉన్న అందరికీ సంస్కృతభాషను నేర్పించే కార్యక్రమం ముగింపు సమావేశానికి ఆయన ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ సంస్కృతభాష నేర్చుకోవడం వలన విద్యార్థులలో వ్యక్తిత్వ వికాసం అభివృద్ధి చేయడం ఉంటుంది. దీన్ని పిల్లలకు సంస్కృతభాషను నేర్పించడం ద్వారా వ్యక్తిత్వపు విలువలను సమాఖ్యలో పెంపొందించవచ్చును. భాష అనేక కేరాల నుండి మాడుతూ ఉండటం వలన వాటి వారికంటే తేడాలు వలన మూలంలోన పదాలను మరచి పోతున్నారన్నారు. అయితే సంస్కృతంలో నేటికీ పదాల మూలలకు సంబంధించిన పరిజ్ఞానం ఉండవచ్చును. సంస్కృత భాషను నేర్చుకోవడానికి, అలాగే పిల్లలకు భగవద్గీతలోని శ్లోకాలను పఠించడానికి ఇంత పెద్దసంఖ్యలో రావడం ఎంతో ఆనందించడక్కరలేదని భావించవచ్చును. 15 రోజుల కోర్సులో సంస్కృతం నేర్చుకోవడం నులభించే కాలి వాటిని పునఃసర్దుచూరే భాషను తరచూ ఉపయోగించుకుంటేనే

ముఖ్యంగా తెలుగులో సంస్కృతం ఎక్కువగా ఉందని, తెలుగు భాష భాగ భాగాలంటే కూడా సంస్కృతం పూర్తిగా నేర్చుకోవాలన్నారు. విద్యార్థులకు పూర్ణ పరంగానే కాకుండా శాస్త్రసాహిత్యంగా జ్ఞాపకశక్తి పెరిగి మంచి నైపుణ్యాలను సాధిస్తారన్నారు. నేడు నానా అంతుకంలో కూడా సంస్కృతభాషను ఉపయోగించడం ద్వారా సంస్కృతభాష జ్ఞాపకం అభివృద్ధి పులుతుందన్నారు. ప్రతి విద్యార్థి భగవద్గీతను పఠించడం ద్వారా మానసిక ప్రభావతనను సాధించడమే కాకుండా పరిపూర్ణ వ్యక్తిత్వాన్ని సాధించవచ్చన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఆధ్యాపకులు దాన్తేర సింగరాజు దక్షిణా

పలికించారు. కళాకారులకు నాదనీరాజనం సిబ్బంది లభిస్తుంది అని ప్రసాదాలు అందజేశారు.

నేడు బాల వికాస కేంద్రం వార్షికోత్సవం

తిరుపతి అన్నమయ్యసర్కిల్: రాష్ట్రీయ సంస్కృత విద్యా పీఠం, సంస్కృత భారతి సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో సంస్కృత వికాస కేంద్రం ద్వారా నిర్వహిస్తున్న 17 బాలకేంద్రాల సామూహిక వార్షికోత్సవాలు బుధవారం నిర్వహించనున్నట్టు పీఆర్డీ డాక్టర్ దక్షిణమూర్తిశర్మ తెలిపారు. సాయంత్రం 4 నుంచి 7 గంటల వరకు విద్యాపీఠంలోని ఇండోర్ ఆడిటోరియంలో ఈ వార్షికోత్సవాలు నిర్వహిస్తారని పేర్కొన్నారు.

విద్యాపీఠంలో నేటినుంచి సంస్కృత శిక్షణ తరగతులు (ద్య), జూలై 6: తిరుపతి రాష్ట్రీయ సంస్కృత విద్యాపీఠం శనివారం నుంచి చిన్నపిల్లలకు సంస్కృత భాషలో శిక్షణ తరగతులు ప్రారంభిస్తున్నట్లు ఆ వర్షి వీనీ శరీధరశర్మ వెల్లడించారు. సరళమైన సంస్కృత భాషను లో నేర్పించడం ద్వారా వారిలో మాతృభాషపై పటిమ పుగుతుందని చెప్పారు. ఇందులో భాగంగా చిన్నవారికి సంస్కృత శిక్షణ సాగుతుందన్నారు. ప్రతి శని, ఆదివారాల్లో 30 నుంచి 7 గంటల వరకు సంస్కృత భష తరగతీలో ప్రకటించారు. ఇతర వివరాల కోసం 9481267438 ఫోన్ చేయండి.

సంస్కృతికి మూలం సంస్కృతమే..

రాయ్చిల్ పాలీటెక్నిక్ విద్యార్థులు

► **15 వేల కేరల వాయిదా**
 సంస్కృత భాష మానవీయ విలువలు నేర్చుకోవడం వంటి విషయాలను పొందుపరచామన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో సంస్కృత భారతి వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు ఛాండీ కిరణ్ సలూజా, సంస్కృత భారతి ముఖ్యులు దినేష్కామత్ విశ్వ అతిథులు, శిక్షకులు కింకభట్, పురుషోత్తం, వీఆర్ఎస్ దక్షిణమూర్తిశర్మ పాల్గొన్నారు.

బాల వికాస కేంద్రంలో 'సంస్కార పుస్తకాల పుస్తకాన్ని అభివృద్ధికి చికిత్స

తిరుపతి విత్తయా గీటత్తిల పగ్గణి మాణవకగ్రుక్కగాణ కోదై కాశమలకిగ్రుత పయిగిశీ వగుప్ప

త్రుణై వేవ్నతగ్గి తొదాగ్గి టైవత్తగ్గి

తిరుపతి, జూలై 7: తిరుపతి విత్తయా గీటత్తిల పగ్గణి మాణవకగ్రుక్కగాణ కోదై కాశమలకిగ్రుత పయిగిశీ వగుప్ప ప్రారంభింపై అధ్యక్షులు ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు శ్రీ య.కె. జగన్మోహన్ రెడ్డి గౌరవించి ఆయనకు ఆభివేదిక చేయడం ఆయనకు ఆభివేదిక చేయడం ఆయనకు ఆభివేదిక చేయడం

విద్యాపీఠంలో నేటినుంచి సంస్కృత శిక్షణ తరగతులు

విద్యాపీఠంలో నేటినుంచి సంస్కృత శిక్షణ తరగతులు ప్రారంభిస్తున్నట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు శ్రీ య.కె. జగన్మోహన్ రెడ్డి గౌరవించి ఆయనకు ఆభివేదిక చేయడం ఆయనకు ఆభివేదిక చేయడం ఆయనకు ఆభివేదిక చేయడం

సంస్కృత భాషతో సంప్రదాయాలపై అవగాహన

తిరుపతి (బాలాజీకాలని). **మూసలూకే:** సంస్కృత భాషను నేర్చుకోవడం ద్వారా నేటి తరం వారు భారతీయ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలపై అవగాహన పొందుతారు. రాష్ట్రీయ సంస్కృత విద్యాపీఠం లజ్జెన్దర్ ఆచార్య జీవన్గీత కృష్ణమూర్తి పేర్కొన్నారు. పల్లెలోని బాలవికాస కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో శనివారం నుంచి చిన్నపిల్లలకు సంస్కృత భాష నేర్పించే కార్యక్రమం ప్రారంభమైంది. ప్రారంభోత్సవ కార్యక్రమానికి ముఖ్యఅతిథిగా విచ్చేసిన ఆయన మాట్లాడుతూ.. బాల వికాస కేంద్రంలో ఆటపాటలు, అభ్యయ్యై రీతిలో సంస్కృత భాషను నేర్పిస్తామన్నారు. ఆచార్య జీవన్గీత కృష్ణమూర్తి పేర్కొన్నారు. సంస్కృత భాషను నేర్చుకోవడం ద్వారా మాతృభాషపై పటిమ పుగుతుందని చెప్పారు. ఇందులో భాగంగా చిన్నవారికి సంస్కృత శిక్షణ సాగుతుందన్నారు. ప్రతి శని, ఆదివారాల్లో 30 నుంచి 7 గంటల వరకు సంస్కృత భష తరగతీలో ప్రకటించారు. ఇతర వివరాల కోసం 9481267438 ఫోన్ చేయండి.

కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న లజ్జెన్దర్ జీవన్గీత కృష్ణమూర్తి

पटनानगरस्य अण्णोमार्गसमीपे भगवतः गौतमकुलस्य २५६२ तम जन्मजयन्तीपालनावसरे मुख्यमन्त्रिणा नीतिशकुमारेण बोधिचूडस्य विशेषपूजनं सम्पन्नम् ।

पञ्चदशदिनात्मकी भागवद्गीता-संस्कृतसम्भाषणशिविरकार्यक्रमः

मुख्यातिथिरूपेण राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठस्य कुलपतिः आचार्यः वि. मुरलीधरशर्ममहोदयः, कुलसचिवः सी. हेच्. पी. सत्यनारायणमहोदयः डा. दक्षिणामूर्तिमहोदयाश्च वेदिकामलकृत्य छात्रान् उद्बोधितवन्तः

(वार्ता समायोजकः किरण भट्टः, प्रेषिका च डॉ. एस्.टी.पी. कनकवल्ली) तिरुपति। राष्ट्रीय संस्कृतविद्यापीठे केन्द्रविकासपक्षतः अप्रैल मासस्य पञ्चमदिनाङ्के बालेश्वरः सातपर्वसहितं भगवद्गीतायाः सप्तदशोऽध्यायस्य पाठः, तेषां पितरेश्च संस्कृतसम्भाषणशिविरञ्च समारम्भम्। अयं कार्यक्रमः अप्रैलमासस्य विशतितम

दिनाङ्कपर्यन्तं प्रत्यहं सायंकाले पञ्चवादनतः सार्धपञ्चवादनपर्यन्तमासीत्। भगवद्गीता-कार्यक्रमे द्विपञ्चमधिक छात्राः सोसाइटीन भागमगृह्णन्। तथैव संस्कृतसम्भाषणशिविरे षटत्रिंशदधिका-भिभावकाः भागं योजवन्तः। पञ्चदशोऽध्यायस्य पारायणं कृतवन्तः। सम्भाषणशिविरार्थिनः एव इमां सभां सञ्चालितवन्तः। एवं स्वानुभवमपि समापने बालाः भगद्गीतायाः प्रकटितवन्तः। मुख्य्यातिथि

संस्कृतं पाठकेभ्यः सुवर्णावकाशः

संस्कृतं न प्रान्तीयभाषा अपि तु विद्यभाषा। निरन्तरप्रबर्धमाना भाषा। व्यावहारिकी भाषात्वेन आनेतुं संस्कृतभासु निरन्तरकार्यतरा वर्तते।

(वार्ता संयोजकः किरणभट्टः प्रेषिका च डॉ. एस्.टी.पी. कनकवल्ली) तिरुपति। संस्कृतं न प्रान्तीयभाषा अपि तु विश्वभाषा। निरन्तरप्रबर्धमाना भाषा। व्यावहारिकी भाषात्वेन आनेतुं संस्कृतभासु निरन्तरकार्यतरा वर्तते। आधुनिकयुगे सञ्चारमाध्यमानां प्रभावः अस्माकमुपरि दरीदृश्यते। संस्कृतस्य प्रचारप्रसारे सञ्चारमाध्यमानि बहुरकुर्वन्ति। तमेवांशं मनसि निधाय तिरुपतिस्य रा. सं. विद्यापीठस्य कुलपतिः आचार्यः वि. मुरलीधरशर्ममहोदयः एवं एस्.टी.पी.सी. भक्तिवाहिन्याः सीईओ मुक्तेश्वरमहोदयस्य संयुक्ताध्यवर्त्ये 'संस्कृतं पठामः' इति कार्यक्रमः अस्मिन्मासे त्रयोविंशतितमे २३-४-२०१८ दिनाङ्के रात्रौ सार्धपञ्चवादनतः प्रसारितम्। अयं कार्यक्रमः सोमवारसतः शुक्रावसरपर्यन्तं प्रसार्यते। अद्यमदिने सार्धनववादनं पुनः प्रसार्यते। एतमेव अयं कार्यक्रमः 'एस्.टी.पी.सी. यु-ट्यूब' मध्येऽपि द्रष्टुं शक्नुमः। अतः एतं सुवर्णावकाशः ना त्यजन्तु।

तिरुपतिस्य रा. सं. विद्यापीठस्य कुलपतिः आचार्यः वि. मुरलीधरशर्ममहोदयः एवं एस्.टी.पी.सी. भक्तिवाहिन्याः सीईओ मुक्तेश्वरमहोदयस्य संयुक्ताध्यवर्त्ये 'संस्कृतं पठामः' इति कार्यक्रमः अस्मिन्मासे त्रयोविंशतितमे २३-४-२०१८ दिनाङ्के रात्रौ सार्धपञ्चवादनतः प्रसारितम्। अयं कार्यक्रमः सोमवारसतः शुक्रावसरपर्यन्तं प्रसार्यते। अद्यमदिने सार्धनववादनं पुनः प्रसार्यते। एतमेव अयं कार्यक्रमः 'एस्.टी.पी.सी. यु-ट्यूब' मध्येऽपि द्रष्टुं शक्नुमः। अतः एतं सुवर्णावकाशः ना त्यजन्तु।

विश्वस्य वृत्तान्तं
छात्र पत्रिका संस्कृतस्य

विशेष योजना

घर बैठे 'विश्वस्य वृत्तान्तः' समाचार पत्र प्राप्त करें